

„СОЮЗ“ НАРОДНА ЧАСОПИСЬ виходить що тиждень в четвер.	
РЕДАКЦІЯ: 166 East 4th Street, New York.	
ПЕРЕДПЛАТА: На цілий рік \$1.50 На пів року75 Пощодинне число 3с.	

СОЮЗ

Часопись для руского народа в Америці.

„СОЮЗ“ Published Every Thursday by „СОЮЗ“ PUBLISHING COMPANY, N.Y.	
ОФІС: 166 East 4th Street, New York.	
— 184 Hudson St. — \$1.50 .75 .3с.	

Entered as second-class matter August 14, 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

No. 41. Нью-Йорк, Н.И. Четвер 21. жовтня 1909.

New York, N. Y., Thursday, October 21, 1909. Vol. II.

Новинки.

— Число дармоїдів у Римі. Рим, столиця католицького світа, мешканці папи, — числить тепер 210 монастирів і домів для духовенства білого (світського), 187 монастирів жіночих, 74 релігійні товариства, 50 папських урядів т. зв. „оффіції“, 182 заведення, закладів і ведених духовенством (захоронки для сиріт, у яких недавно викрито скандальні річі, колєгії, семінарії і т. д.), 100 стоваришень католицьких і клубів, комітетів, братств і т. п. зіставлених під покровительством кардиналів. А в усіх тих будинках і інституціях живуть тисячі дармоїдів, що ні орють ні сіють, а живуть у великих достатках, завдяки своєму спритові і темноті народа, який своїми лепентами удержує тих чорних духів.

— Шкільний заряд міста Нью Йорку устроїв особний відділ для дітей хорих на сухоті, яких до публічної школи не прийнято. На сю ціль збудовано малий корабель і устроєно його після вимог шкільних. Корабель стоїть на воді зі сторони Брукліна. До тепер вписалось 40 дітей.

— Панамський канал вже до половини перекопаний. При каналі є заняті 33.901 робітників.

— В Ст. Луїс заарештовано жінку, що вибила 25 вікон. В суді заявила, що довший час не могла знайти жадного заняття і один її ратуюнок від голодової смерті се в'язниця.

— Вже давно писалися, що з'організовані тайні товариства викрадають дітей багатих родичей, а відтак жадають окуп. Ті товариства видко побільшили свій бізнес бо вже беруться і до старих. В понеділок дня 18 с. м. двоє людей забрало уликою переходячого уликою Нью Йорку багатого інженера, всадили в автомобіль і увязнили в котрімсь з домів в Нью Йорку.

На другий день найдено лист при 35 улиці заадресований до жінки і до поліції, в яким інженер пише, що находиться під ключем на 35 улиці, стережений двома незнайомими і зомаскованими людьми і просить, щоб сей час поліція змусила їх випустити вольника. Поліція і детективи перешукали майже цілу 35 улицю надармо. По злочинцях і багатому інженерові нема найменшого сліду.

— Поліція американська дивить ся обоятно, як діти по улицях містарозкладають огонь і грають ся ним. В Брукліні малі діти розложивши огонь хотіли знати, як буде виглядати дівчинка

в огні. Отже взяв головні пальці підпалив 5-літньої дитини спідничку і втрутили в розложений огонь. Зажале доглянули і уратували дівчину она була так сильно попалена, що лікарі в шпиталі не надіють ся виздоровлення її. Дівчинка в страшних муках кінчить жите.

— В Брукліні помер президент політехніки полишаючи жінку і двоє дітей. Коли мали похоронити тіло она заявила, що не треба, щоб його самого хоронено позаяк в короткім часі і она закінчить жите. Знакомі побоюючись, щоб она невідобрала собі жите, стерегли її кожний крок. Та се надармо. Вдова хотя сильного здоров'я по двох днях кончала з усмішкою, що зближає ся до свого чоловіка. Обое вірних сопругів похоронено в однім гробі і вони пережили з собою 58 літ.

— Крокодил в Bronx Park в Нью Йорку болів зуб і не було иншої ради тож лікарі витягли його. І дивуй ся що в Нью Йорку люди хорують на зуби, коли крокодили терплять на те саме.

— В Брукліні найшли на улиці молоду жінку цілком безпритомну. Поліція думує, що злочин поповнено задля грошей і слідить за злочинцями.

— Свого часу ширилась між людьми звістка, що в Нью Джерзі стейті появил ся чорт, та навіть про се згадували часописи. На днях найшли хлопці в лісі коло Burlington того чорта, ка вже неживого. Є се незнаний еще до тепер овав. Будова його пригадує щось чортів, які неші люди віпаяють постінах і молять ся до них. Звірину ся є 20 цалів довга. Хвіст єї є 9 цалів покритий шерстю мов у звірки. Кінчини ніг має подібні до кінських і тому сліди сеї звірини упевняли появлене ся чорта.

— Вночі 19 с. м. кинув хтось бомбу на дах дому одного нью-йорського салюністи. Гук і ломів даху пробудив його і він удав ся на дах щоб побачити що сталося. Коли переконав ся що хтось кинув бомбу на його дім, він повернув до ліжка і спав спокійно аж до рана. Рано доперва повідомив про сей случай поліцію, а на запитане чому сей час не дав знати, сказав що він не хотів тратити часу з нічного відпочинку.

— Невдоволене проти господарки еспанського короля Альфонса зростає. Поведене його обурило не тільки його підвладних але тоже і робітників других європейських країв. В Пізі збурили робітники найбільшу катедральну злавну зі своєї будови. В Лондоні робітники скикують масові мітинги і демонструючи улицями міста

висказують погорду еспанському правительству. Дня 19 с. м. відбув ся тоже мітинг нью-йорських соціалістів в Carnegie Hall. Навіть сам Ватикан не є певний себе і просив італійського короля про оборону. Король сам сидить стережений у своїй палаті де тисячі листів з погрозами засилають піддані.

— Чотирох замаскованих людей напало на дім фармера в Нью Джерзі і забравши всю готівку, яка находилась в дома, зникли без сліду.

— Ві втерок дня 19 с. м. поліція заарештувала молодця, котрий обляв лице своєї нареченої карболовим квасом. Розумієсь квас опоганив лице зовсім. Коли судня видав засуд і запитав чи дівчина має еще що сказати она відповіла: „Я не маю найменшого жалю до свого нареченого. Противно чую ся щасливою бо знаю тепер, що він мене щиро любить. Одну просьбу маю лише: если се буде можливо то прошу зменшити йому кару, бо скоро він буде вільний я без наміслу віддам ся за него.“

І справді жінки суть так загадочні, що не хоче ся вірити если хтось скаже, що знає, що жінки суть. Відай і султан, що їх має сотки та і сам Соломон зі своїми тисячами жінок не знає докладно душі жіночої.

— Російський цар має зложити візиту італійському королеви Вікторови Емануєливі. Для безпеки царської особи в околиці де мають війти ся оба володінелі стоїт 8.000 війська більш 12 сот поліції і кілька сот приватних російських детективів.

— В Нью Йорку на 13 улиці члени чорної руки підложили бомбу під дім ч. 506. Переполох родин замешкуючи той дім був великий, однак бомба не зробила шкоди так великої. Причиною пімсти був властитель, котрий відмовився дати тайному товариству жадану суму.

— На днях президент Тафт відвідав президента Мексіко Діаз. Причина сего політичного з'їзду не знана єввітови.

В місті де они спіткали ся було поставлено кілька реґементів Сп. Дер. і Мексиканського війська. Також кільканайцять десятків тайних детективів стерегло жите обох президентів. Обід давший в їх честь зі всіми приладами коштував 1.200.000 доларів.

— Мароканський султан продав німецькій компанії величезні майни, які власне були причиною непорозумінь між Маврами а Іспанцями.

— Король Грецький заявив, що если він має бути тільки королем на папері а в

дійсности не мати ніякої сили, то він і його три сини опускають край, лишаючи їх без наслідника трону. Не знати чи Греки вельми перелякують ся тим.

— Відомо читателям, що Росія свого часу продала Сп. Державам Аляску за дуже низьку ціну уважаючи ся крапну за непотрібну. В короткім часі підприємчіві американці почали шукати за скарбами сеї країни і оказалось, що Аляска має незміренні багства а гроші які Америка виплатила вернулись в короткім часі. Кожного року видобувають американці золота і иньших металів на кільканайцять міліонів доларів, а сего року державний банк виказав, що Аляска самого золота достарчила на 11 міліонів доларів.

Знов пробив жандарм чоловіка.

Героєм в вій кровавій події є цугсфірер жандармерії з Устрик долішних Григорій чолач: Заходячи до Соколової Волі, ліського повіта на патрулю, навідував ся не лише до начальника громади, а й до иньших господарів, але лише до таких, у котрих є молоді та гарні жінки... Кілька днів перед трагічною подією зайшов він уночі до хати Сенька Новицького, також без ніякої урядової орудки і довідавшись від сестри Новицького, що господар спить з жінкою в столі, звелів їй закликати молоду газдиню до хати. Сестра Новицького не послухала жандарна і він незабавком забрав ся. Кілька днів опісля дня 27 вересня в свято Воздвиження Чесного Хреста, прийшов Чолач знов до Соколової Волі і зайшов як звичайно до начальника громади. Тоді прийшов до жандарма Сенько Новицький і спитав його: „Чого ви, пане, глядали вночі за моєю жінкою, таже вона ані війт, ані радний?“ Жандарм відповів на се, що так йому хотіло ся і дальше зняла ся між обома суперечка, причім Новицький поводив ся цілком спокійно, хотя жандарм кричав до нього гостро. В кінці жандарм постановив Сенька Новицького арештувати і хотів закути його в ланцушки, але стрий Сенька, Михайло Новицький який надбів в сю хвилю, зловив за ланцушки і крикнув: „За що заковете невинного чоловіка?“ Се розлютило жандарма ще гірше і він звелів війтови закликати кількох людей аби Сенька Новицького звязали, а тим часом став вимахувати поперед нього карабіном з наложеним багнетом, не пускаючи його з подвіря. За хвилю надійшло кільканайцять людей і кілька з них хоча похвалитись перед

жандармом своєю силою, звалили Сенька Новицького на землю. Новицький борючись всіма силами і лежачи на землі скинув зі себе трох людей. Тоді озвірілий жандарм замахнувся карабіном і штовхнув лежачого Новицького багнетом у груди завдаючи йому рану 8 см. глибоку. Опісля арештував ще Михайла Новицького за те, що перешкаджав йому в „уржендованю“. „Додати годить ся, що через того самого жандарма повісив ся також малий хлопчина, котрому він грозив, що буде з нього „живцем шкуру дерти.“ За те мабуть Чолач аванзував зараз потім з капраля на цугсфірера. Надіємо ся, що по пробитю Новицького власті зроблять його вахмайстром.

З „Г. Г.“

3 історії тютюну.

Коли курене тютюну винайдемо — се годі докладно означити. О скільки однак відомо, вже старинні Галійці і Германі запоморочувались димом спалюваних конопців. Дуже можливо, що в стариннім Вавилані був вже тютюн знаний. Однак в Європі прийняв ся звичай куреня тютюну доперва по відкритю Америки, а першим курцем був моряк Колумба, Санчо. Він навчив ся тої „штуки“ від американців, які дим тютюну через рурки носом вдихали, або таки устами, покурюючи щось вроді наших цигар. Курене у американців було релігійним обрядом, тому відбували його поважно як богослуження. Монах Романа Рапа, який брав участь в другій виправі Колумба, перший описав тютюнову ристинута уважає її дуже помічною в деяких хворобах. Тому зразу уживали тютюну як средства лічного, який здобув собі навіть серед здорових так велике признание, що стали пристрасно курити.

У Франції курене увійшло в моду XVII в. за Людовика XIV, та викликало велике невдоволене серед тогочасних учених і писателів. Навіть жінчини, багаті і убогі стали курити. Небавом держава податкувала у праву і продаж тютюну, що придбало їй нове жерело доходів. Найбільше була розширилась пристрась курення в Голандії. Там уладжені спеціальні дома для курців, які викликували загальне згіршене. Богато курців курило денно по 20 люлок. Навіть 6 і 7-літні діти сиділи при столі з файками в зубах. В Німеччині звичай куреня так розповсюдив ся, що — як оповідає один з тогочасних істориків — нема ані одної сільської хати, де би не було файки. Ідять, курять тютюн, затикають

ніс, що ще трба дивувати ся чому його в уши не напхають. В Швеції досить цінно стали курити. За королевої Кристини тютюн був хлопам так мало знаний, що його скрутлі, викинені на беріг по розбитю голандського судна, уживали замість шнурів та спинали ними худобу. В Росії і Турції зразу було сторого заказано курити. Султан Амурат загрози́в карою смерти кождому, кого зловлять на куреню. І справді одному спродаючому а другому купуючому казав підтягти руки та ноги і так повісити, щоби померли в наслідок упливу крови. В Петербурзі синод прокляв був тютюн і уважав курене за смертельний гріх. Не помогли навіть строті кари на купців, тому цар Петро за 15.000 фунтів ітерлінгів позволив Англії привозити тютюн до Росії. З часам у всіх державах борба проти куреня змаліла, бо прийшли державні власті до переконання, що всякі налоги, отже й курене дадуть ся знаменито оподаткувати. І справді тепер з тютюну всі держави мають величезний дохід.

— В суботу дня 23 с. м. дасть відчит про вихованє дітей і молодежи д. В. Стешин в власній галк під ч. 339 Е. 4th St. між Евнею Са D. Відчить буде дуже інтересний тому радимо всім нью-йорським і дооколичним Русинами прибути точно о год. 8 вечером.

Вступ вільний для кождого.

Вільне українське Товариство „Київ“ в суботу 23-го жовтня с. р. урякує другий великий мітинг в Grand Palace Hall 73 Allen St. New York, на яким між инчим всі Українці будуть познайомлені з головнішими кроками життя нашого неабутного страдальника поета Т. Шевченка.

На збори запрошує ся всіх російських і галицьких Українців, а також тих, які цікавлять ся українським рухом.

Комітет Т-а „Київ.“

Г. Д. Палій

русский нотар в Sheho, Sask. Агенция гроший позичкових на фарми. Асекурация на жите і від огню. Всякі старокраєві справи полагає через австрійського конзуля.

ВАЖНЕ для читачів „Союза“ в Канаді. Повідомляємо всіх предплатників „Союза“, щоб найдальше до 1-го Децембра с. р. вирівнали свої залежності, бо в противнім случаю будемо змушені втримати дальшу висилку нашої часописи. Уважайте, що почта до Канади коштує досить дорого.

Редакция.

"SOJUZ" (Union)

RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursday

by the

"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.

Subscription per year . . . \$1.50
" six months75
Advertising Rates Furnished on Application.

«СОЮЗ»

часопис для руского народа в Америці
виходить кожного тижня в четвер

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах \$1.50
до Канади 2.00
до Європи 2.00

Безіменні дописи не
приймаємо.

Редакція приймає всія авертай-
менти, по уміркованій ціні; о більшій
інформації пишті до Редакції.

ГРОШІ можна посилати в
регістрованим листі, або че-
рез експрес, або на Money
Order. Монеї ордер, т. е.
карточку, котру дає почтар,
або експрес. агент, треба в
листі нам писати, бо без тої
карточки не дістанемо гро-
шей.

Гроші треба посилати на
висше поданий адрес.

Відвічальний редактор: Осип Косовий

Могутність папства.

Тут розпочинає ся нова
епока в історії папства. Во-
но підносить ся в могутно-
сти і починає кермувати
світськими князями. Пап-
ство почало кермувати
іншими гадками. Від тепер
оно мало служити до підне-
сеня церкви, на хвалу релі-
гії, до побореня духа над
тілом, до утвердження вла-
сти Бога над світом. Тим спо-
собом і жажда слави знай-
шла свою дорогу а фанатизм
свое усправедливлене.

Цілий той напрям пере-
провадив один муж Гільде-
бранд.

Чоловік сей, котрого одні
підносять під небеса а дру-
гі аж надто строго осуджу-
ють, спричинив ся що пап-
ство стало в найбільшій си-
лі і розвою. Він був один із
тих історичних геніїв, що
душею і тілом віддають ся
справі і впроваджують в
лад суспільний цілком дру-
гий порядок. Подібні йому
були: Кароль Великий, Лю-
тер, Наполеон.

Гільдебранд був сином те-
слі. Перші початки науки
відобрав він в однім рим-
ським монастирі. Коли цісар
Генрих III. скінув з уряду
трех папів, Гільдебранд о-
нуштував Рим і зголосив ся до
одного з монастирів, славет-
ного на цілій околиці Clug-
ну. Та коли в 1048 р. цісар
на соймі зібраним в Ворма-
ції іменував папою єписко-
па Брунона, виступив про-
ти сего монах Гільдебранд
прибув до Ворматії і заявив
що не узнаєть його папою
тому, позаяк сей прийняв ко-
рону зі світської руки. Лев
IX. побіджений силою мо-
рального переконання, сей-
час зложив гідність папску
і удав ся з найбільшою по-
корою до Риму, щоб там зі-
став вибраний правно папою.

Від сего часу Гільде-
бранд кермував церквою аж
в кінці сам зняв столицю
папства. Його одинокою
мрією було представити па-
пу як правдивого заступ-
ника Христа. За звір брав

він ведене ся давня вели-
ких цісарів римських.

Гільдебранд, себто Григо-
рій VII. не кермував ся ду-
хом Христовим. Дух поко-
ри, дух правди і лагідности
був йому цілком незнаний.

Найсамперед з'організу-
вав він армію церкви. Тре-
ба було зібрати сили, заки
відважив ся ударити на ці-
сарську власть. Синод відбу-
тий в Римі увільнив духо-
венство від родинних обо-
в'язків. Закон цілібату зві-
нив всіх духовників в рід
монахів. Гільдебранд старав
ся ввести подібний лад, я-
кий він зазнав в давнішій
монастири. Післявці його
ходили по провінціях і від-
бирали священникам їх
слюбні жінки.

Ходило йому передовсім
визволити Рим від цісарської
власти. Незгода між аристо-
кратичними домами допомо-
гла йому до переведення сеї
цїли. Видав він розказ до
духовенства, під карою
клятви, щоби жаден не від-
важив ся прийняти духовно-
го уряду з цісарської руки.
Кожний духовний мав бути
підданий тільки Римові і
надію свою покладати тіль-
ки в Римі. Скоро котрий з
володітелів противив ся це-
рковним розказам, папа звіль-
няв його підданих з при-
сяги вірности, на землю йо-
го кидав клятву, церкви за-
мкано, навіть і померші не
поминули клятви, позаяк
на розказ гордого жерця в
Римі земля мала відмовити
їм спокійного відпочинку в
гробі. Однак при кінці свого
панованя Григорій мусів
спасати ся бігством і згинув
на чужині.

Наступники Григорія збі-
льшили еще власть церкви.
Германські племена, яких
батьки найсильнішим ри-
мським цісарам не складали
гарачу, мусили се вчинити
єпископови.

В початках церков була
громадою братей, а тепер
сталась, деспотичною влас-
тею: заникла давніша
святая рівність кождої душі
перед обличчям Бога. По од-
ній стороні станула каста
духовенства, привластила
собі виключно назву церк-
ви і витворила собі особні
привілеї, а подругій стороні
станули невилічні маси,
став люд увязнений, в кай-
данах виданий на жир зароз-
имілої духоної касты.

„Наша Жизнь“ 15 кни-
жочок з дуже інтересними
поучаючими статтями і під-
ручником англійської мови
можна на бути в Редакції
„Союза“. Ціна 60 цент. з
посилкою.

ВЖЕ вийшла з друку дру-
га серія прегарних біблій-
них образків з текстом на
українській мові. Ціна з по-
силкою 12 цнт. — Дві серії
20 цнт. Наклад не великий
тому промо не зволікати з
замовленнями.

Редакція радо поміщує
дописи, що дотичуть ся жи-
тя нашого народа, як також
розвідки вольної теми, окрім
дописей о особистих нападах
і інтригах не угрунтованих
важнішими причинами.

Форма правління пресвітерської церкви в Спол. Державах Америци.

Принята 1788 р., поправлена 1805 — 1894 р.
(Дальше.)

5. Такі і подібні їм вправи повинна пресвітерія то-
чно слідити аж доки не переконаєсь достаточню чи кан-
дидат дійсно підприємчий, учений та спосібний стати
учителем церкви е). Лектуру і проповідь може говорити
кандидат в присутности людей, наколи пресвітерія
уважає се за відповідне.

6. Треба прибирати як найсильніші міри аби не до-
пускати невідповідних мужів до священничого стану ж)
поручає ся не приймати жадного кандидата, хіба що
задля конечности, який би не виказав ся свідомством
звичайних академічних ступінь, він обов'язаний бути чи-
томцем богословія принайменше два роки під опікою пе-
вного уповажненого богослова, або професора богословія.

7. Коли пресвітерія вдоволенна з його іспиту, тоді
вона приступає до уповажнення його на проповідь а імен-
но ставляє йому слідуєчі питання:

а) Чи віруєш, що Сьвяте Письмо Старого і Нового
Завіта є Словом Божим, одиноким правилом віри і життя?
б) Чи приймаєш совісно Віроісповідане сеї церкви
яко систему науки, котрої учиє нас Сьвяте Письмо?
в) Чи обіцяєш старатись о згоду, єдність і чистоту
сеї церкви?

8. Коли кандидат відповість на сі питання — так —
а модератор зговорить відповідну молитву, тоді звертає
ся до кандидата зі слідуєчими словами:

„Іменем Господа Ісуса Христа і власттю яку він дав
своїй церкві для ширеня Слова Його, ми уповажняємо
тебе на проповідника євангелія там, де покличе тебе Го-
сподь в Своім провидіню. Нехай же благословеніє Боже
спічне на тобі і Дух Христа Ісуса наповнить серце твоє.
Амінь.“

Тоді треба зареєстровати те уповажнене в такій або
подібній сій формі:

Дня . . . місяця року Пресвітерія
., получивши свідомства в користь
що він окінчив потрібний курс науки, що він чоловік
чистого характеру і був повним членом сеї церкви екза-
мінувала його належнито і він вдоволяючо пописав ся при
сім іспиті в релігії, богословію і иньших науках — прес-
вітерія отже отсим заявляє свое задоволене з відпові-
дий кандидата а позаяк він прийняв Віроісповідане сеї
церкви і зложив потрібний кандидатови іспит, вона упо-
важняє його яко новика (новіція) проповідувати єванге-
ліє Христове в обемі сеї або иньшої пресвітерії до якої
правильно покликаним бути може.

9. Коли кому з кандидатів трапило би ся в часі іспи-
ту перейти з одної до другої пресвітерії, тоді ся друга
пресвітерія продовжає його іспит, але кандидат мусить
предложити сій другій пресвітерії рекорд тої часты іс-
питу, яку зложив перед першою пресвітерією а ся дру-
га має свобідно продовжати іспит дальше від тої точки,
де остановилась перша.

10. Так само коли кандидат получивши потрібне
уповажнене за згодою своєї пресвітерії переходить до
иньшої, мусить мати з собою докладну копію рекордів
його іспиту і рекомендацію підписану секретарем та
предложити їх тій пресвітерії до якої переходить.

11. Коли новик проповідує через довший час а слу-
жба його не вдоволяє церков, тоді пресвітерія — если
уважає відповідним — відклікує його уповажнене.

Г О Л О В А XV.

О выборах і ординації єпископів або папирів і євангелистів.

1. Коли який новик так проповідує, що громада вдо-
волена з него і стане готовою вибрати його на свого душ-
пастира, рада церковна має постарати ся о скликанє па-
рохіяльних зборів для тої цїли, а обов'язана скликати та-
кі збори в кождім разі, коли більшість парохіян, які ма-
ють право голосованя в тій справі, петицією зажадають
від неї аби скликала збори.

2. Коли вже постановлено відбутти збори, рада обо-
в'язана постарати ся о присутність і пораду якого з бли-
зьких священників, щоби він поміг їм перепровадити
намірені вибори, хіба що задля невідповідного віддаленя
не може його мати на зборах, тоді рада сама без такої
помочі може перепровадити вибори.

3. В неділю зараз по богослуженю має бути виголо-
шено з проповідниць що всіх членів тої парохії взиває ся
на збори дня які відбудуть ся в тій церкві або
звичайнім місци де відправляють ся богослуженя, тоді
і там має громада рішити, чи вибрати священника
чи ні.

4. В означенім дни запрошений на президію сьвя-
щенник, если він присутний, має, як вважає відповідним
виголосити проповідь, а по проповіді він має заявити
людям, що він сейчас приступає до приймаєня голосів
з рук парохіяльних виборців сеї церкви на священника
якого бажать, а коли заяву його приймуть збори біль-
шостию голосів, він опісля збирає голоси. Хто ухилиєсь
від требів в сій правильно обслугованій церкві або не
спмагає церкву так як самий прирік, чи після правил
парохії, у всіх єї потрібних видатках, не має права голо-
сувати.

е) Римлян. II-21.
ж) Тимот. III-2.

Дальше буде.

ЛІТОН СІНКЛЕР.

Нетри.

(Дальше)

Робочих було тридцять тисяч чоловіків і жінок, а всіх
людей, що заробляли собі хліб від фабрики — було двіста
п'ятдесят тисяч; коли-ж рахувати всіх купців та агентів,
що мали заробіток від того діла, то набралось би пів-мі-
ліона народу. А прибутки фабрики розсилались у всі час-
тини цивілізованого сьвіту.

Прості литовські селяни дивились на ті дива і слуха-
ли ноясення Якуба, мов зачудовані. Трудно їм було пой-
няти віри, що все се продумали люде, таке воно їм здава-
ло ся надзвичайне.

Юргіса навіть прикро вражало те, що Якуб дуже
зневажливо говорив про фабрикантів, творяв такого ве-
личного діла; простому парубкови здавало ся, що звичай-
ні люде не повинні й в думку брати, щоб судити їх. Те-
пер він почував себе ще більше щасливим, що попав вже
сам сюди на роботу. Не знав, сердешний, що ті фабрикан-
ти держать людей лиш доти, доки вони здужають робити;
що Дурем і Броун — запеклі вороги і раз у раз підкопу-
ють ся один під одного і радіб один одного зруйнувати.

IV.

Другого дня у сім годин у ранці Юргіс пішов на ро-
боту. Підійшовши до тих дверей, що йому було вчора по-
казали, він простояв перед ними аж дві години, бо не знав,
що треба було відразу вийти. Коли надзиратель вийшов,
щоб найняти когось другого на його місце і побачив Юр-
гіса біля порога, то облаяв його прикро. Але Юргіс нічого
не зрозумів і мовчав. Він пішов за надзирателем у той
відділ, де патрають волові туші. Роботу йому дали нехит-
ру: він мусів з мітлю в руках іти слідком за тим робітни-
ком, що виймає тельбухи з волової туші і змітати ті тель-
бухи у дюру, що в долі, тап зараз закривати лядою ту
дюру, щоб не провалив ся хто небудь. Юргіс прийшов
саме тоді, коли почало ся патранє і одразу взяв ся до ро-
боти, не маючи часу ні оглянутись круг себе, ні погово-
рити з ким. День був душний. Кров заливала весь діл
і дух від неї був дуже прикрий, ходити було слизько, але
Юргіс на все те не вважав: радість його була надзвичай-
на, бо він мав уже роботу. Цілий день він тільки думав
про те, скільки він заробляє. Платили йому, як на литов-
ські ціни дуже багато: сімдесят з половиною центів за го-
дину; а що в той день роботи було багато, то поробивши
до сьомої години у вечері, він заробив півтора доляра. І
радість його була превелика, коли він побіг з тим заробіт-
ком до дому.

А дома він знов почув радісну звістку; Іонасови обі-
цяли дати роботу на фабриці через скілька днів.

Марію Берчиньську взяла велика охота, що Юргісови
так швидко поталанило з роботою і вона сама пішла шу-
кати роботи. Не мала вона нічого, окрім парц здорових і
дужих рук і запам'ятала тільки одно слово на тій чужій
мові: „роботи“ — тай з тим і пішла. Цілий день плента-
лась вона по вулицях великого міста, заглядаючи скрізь,
де бачила хоч найменший знак роботи. В багатьох місцях
її лаляли, але Марія була не така, щоб злякалась лайки.
вона зверталась до всіх прохожих, иноді до таких самих
безробітних, як і вона, що самі раді б знайти хоч яку-не-
будь роботу; разів скілька вона натрапила на багатих
людей і високих чинів урядових — і вони оглядали її зди-
вованими очима, мов божевільну. А всеж таки під вечер
попастило ся їй найти те, чого шукала. На одній зменших
фабрик вона пошла у той відділ, де багато жінок та дів-
чат сиділо при довгих столах і пакували копчене м'ясо у
бляшанки. Переходячи з одної кімнати у другу вона дій-
шла нарешті туди, де розмальовували готові бляшанки
наліплювали на них надписи. Там звернула на неї увагу
надсмотрщиця і вподобалось їй добродушне лице Марії і
дужі руки. Вона сказала, щоб Марія прийшла завтра і
повчилась розмальовувати бляшанки. За сю роботу можна
було заробити два доляри в день; то-ж не диво, що Ма-
рія, побігши до дому, наробила з радощів такого репету
і гомону, що мало не на смерть перелякала маленьку
дитину.

Одно слово — пощастило всім одразу. Тільки старо-
му Антонови не знайшло ся роботи. Юргіс сказав, що
тітка Елізбета буде сидіти дома і пильнувати хазяйства
а Она буде їй помагати; він і думки не допускав, щоб
Она ходила куди на фабрику: він сам був такий дужий і
роботячий, що міг прогудувати всю сімю, особливо коли
Марія і Іонас будуть платити за себе. Юргіс хотів також,
щоб і діти не робили на фабриці, а вчились: в Америці
тільки тринадцять літ і треба, щоб він учив ся англій-
ської мови та якого небудь ремесла, щоб був з його тям-
ущий і добрий робітник.

Тільки для Антона не знайшло ся роботи. Юргіс ка-
зав, що і старому пора б уже спочивати без роботи, але
Антон і слухати того не хотів. Він їхав в Америка з та-
кими надіями на заробіток, що ніяк тепер не ніг погоди-
тись з думкою, щоб сидіти без роботи. А знайти йому
роботу було дуже трудно: на фабриках не тільки не при-
ймають на службу старих, а навіть, як казав Шедвіла,
вигонять на старість літ і тих робітників, що весь вік

прослужили на фабриці; так було по всій Америці. Те саме сказав і приятель Шедвілі, той поліцейський, що був при фабриці. Щоб не завдати журби Антонови йому про се нічого не сказали і він два дні ходив по фабриках шукаючи роботи; він потішав себе надією, що коли Юргісови і Марії пощастило так швидко з роботою, то може поталанить і йому.

Охотніше стало жити на світі сім'ї литовських переселенців, коли знайшла ся вже для них робота і почали вони міркувати, як би то краще улаштувати свою домівку. Одного разу Юргіс здивував їх надзвичайно смілою думкою. Він розказав, що випадком йому попала в руки дуже цікава оповістка і один знайомий поміг йому вчитати її і тепер він хоче розказати про сю справу своїм близьким. Він добув з кешені велику афішку; на ній різними яскравими фарбами намальований був гарний дім: покрівля була червона, стіни білі, аж немов срібні, вікна і двері також червоні. Домок був дво-поверхий; на афішці були намальовані всі найменші дрібниці, навіть замки і держальця при дверях і завісочки на вікнах. Під малюнком в однім кутку було намальовано щире подружжя: молодий чоловік і жінка сидять, любезно обнявшись, а в другім кутку херувим срібними крилами покрив колісочку дитини. Щоб усі могли зрозуміти, над малюнком був напис трьома мовами: польською, литовською і німецькою: „Dom. Nami. Heim“. А під малюнком пояснене: „На що платити гроші за найняту квартиру? Чи не краще мати свій власний дім? Ви можете купити дім на виплат і платити менше, ніж тепер за квартиру. Ми вже поставили тисячі домів, в яких живуть тепер щасливі сім'ї“. Далі красномовно описано було щастя сім'ї у власнім домі, коли вже не треба платити квартиру. Та при кінці був надрукований польською мовою переклад англійської пісні: „Home, sweet home“.

Довго розглядала вся сім'я сю афішу. Оказувалося, що в домі було чотири кімнати і такі самі сутерени і можна було купити той будинок за півтори тисячі доларів; з них треба було заплатити відразу тільки триста доларів, а потім виплачувати, що місяця по дванадцять доларів. Се було дуже дорого на наші гроші, але в Америці гроші мають не таку ціну. Тепер доводилося платити дев'ять доларів за малесеньку квартиру, за страшенну тісноту і невигоду, товктися цілою сім'єю у двох кімнатах. Чи не краще б було платити трошки дорожче за більшу квартиру і потім, виплатившись, мати її зовсім дурно.

Почали підраховувати всі свої багатства. У тітки Елізбети дещо лишилося, не витратив і Юргіс всіх своїх грошей, що заробив за зиму; було і в старого Антона трохи грошей з проданої батьківщини; навіть у Марії Берчинської знайшлося схованих в пачосі п'ятьдесять доларів. Коли скласти все те до купи, то було як раз досить на перший виплат. А коли на далі у всіх буде робота, то вистарчило б і на прожиток, і на виплат дому по дванадцять доларів у місяць.

Юргісова думка здала ся всім дуже дотепна, але треба було гарненько все розвідати і обміркувати, щоб не вкочити у лихо. А з другого боку — як купувати свою хату, то найкраще зараз, щоб не платити дурно за комірне, та ще за таку невигоду. Сам Юргіс звик до нечистоти і нужди, живши у землянках та курінях, коли робив на залізниці; але Она дуже терпіла від тої тісноти та невигод.

На другий день Марія ходила на фабрику і вернулася до дому дуже рада і щаслива: її найняли на службу і з неділі вона почне ходити на роботу — розмальовувати бляшанки. А тим часом вона і Она, і тітка Елізбета пішли подивитися на той дім, що продається. У вечір вони вернулись і розказали, що бачили. Воно виходило й справді ніби все так, як стояло в афішці; ті доми стояли оддалік од фабрики, верстов зо три. Агент, що продавав їх казав їм, що ся покупка дуже вигідна для них; самому йому, казав він, байдуже — чи куплять вони дім чи ні, бо він на тім нічого не заробляє: він тільки агент акційної компанії, яка набудувала тих домів, а тепер уже ліквідує свої справи і отсе розпродає останні будинки; він навіть не був певний, чи не проданий вже і сей останній дім. Побачивши, що тітка Елізбета дуже зажурилася, він подумавши трохи, сказав, що спитає по телефону, чи не можна лишити за ними сей дім, коли вони справді думають купити його. З тим вони й пішли, а в неділю в ранці знов, уже всі вони гуртом пішли оглядати сей будинок.

На фабриці Броуна в ту пору було багато роботи і Юргіс заробляв у день долара і сімдесят п'ять центів; у місяць виходило сорок п'ять доларів. Марія і Іонас умовилися платити за себе по шіснадцять доларів у місяць; старий Антон казав, що також буде платити за себе стільки само, як тільки знайде роботи, а знайти її він сподівався скоро. Таким чином у них було на прожиток дев'ятьдесять три долари у місяць, а зього було досить для сім'ї з дванадцяти душ. Окрім того Марія і Іонас хотіли взяти одну третину виплати за домівку на свій пай; тож виходило, що Юргіс мав би виплачувати тільки по вісім доларів у місяць. Після тих обрахунків вони побачили, що вистарчить їм грошей і на виплат, і на прожиток; навіть коли б старий Антон і не знайшов собі роботи.

Дальше буде.

Деякі причини робітничого руху в Америці.

Теперішній робітничий рух опирає ся на істнованню великої класи робітників, яка позбавлена землі і інших засобів продукції змушена наймати ся до щоденної праці.

Для такого руху потрібно, щоб устрій промисловий дійшов до того степеня розвитку коли він стає ся вже тягаром для робітника і викликає невдоволене між ними а тим самим змушує їх до систематичної борби.

Всіх тих умов істнувало в минулому столітті в Спол. Державах. Америка довгий час була в винятковому становищі. Коли в Європі майже кождо п'ять землі і всі другі засоби природні вичислювано. Америка посідала незміренні обшари урожайної землі і природні багатства, що чекали на переселенців. Досить легким і хосенним було знане рілля. Вільні американські грунти стягали много людности спосібної до фізичної праці і через се подаване фабричного заняття було тут о много більшим ніж в краях європейських. Се запевнювало рівночасно вищу нагороду.

В таких умовах наємна праця була радше заняття тільки тимчасовим. Звичайно робітник дуже скоро ошаджував тільки гроша, що міг осісти на власній фармі або набути за недорогої гроші і прості знаряди ремісничі і розпочати підприємство на власний рахунок.

Прикмети американського життя не огранччались виключно на користь економічній. Нарід американський памятав ще о недавньому проголошенні самостійності, він рвався до життя і вільності і стремління се було загальним, він чванився тим, що управа краю була в руках його, що мають свободу слова і друку. Молода республіка радувалась добробитом, її будучність заповідалась в як найкращій світлі, не знали тут жадних політичних привілеїв і майже жадних класе економічних. Для того розвинулась в великій степені зарозумілість народу.

Але в економічній положенню краю зайшла зміна. Небувалий зріст людности зменшав з кождим роком обшар вільних ґрунтів. Землі урожайніші скорше занято остали ся по більшій часті тільки ліси і яловаті землі. Ціна землі зростала, через се доступ для людей убогих став ся труднішим і се була змушена з різнитва перейти до промислу. В сей спосіб витворила ся стала класа робітників наємних.

На таких підставах промисл американський почав скоро розвивати ся. Незміренні природні багатства сего краю а впрочім підприємчивість і вигадливість мешканців скоро запевнили Спол. Державам одно з перших місць в рядях країв промислових. Повстали многолюдні і торговельні міста, торгівля і промисл змогли ся в кождій країні великої держави.

TELEPHONE:

CABLE ADDRESS: GROCHOWSKI

ГОЛОВНИ БЮРО:
В ВЛАСНИМ ДОМІ
CORNER GRAND ST. AND BEDFORD AVE.
BROOKLYN N.Y.
ФІЛІЇ:
111-115 E. 7 ST. NEW YORK N.Y.
101 ROCKAWAY ROAD JAMAICA L.I.

КОЛЕКТОВАНЕ
СПАДКІВ
В ЄВРОПІ

БЮРО ІНФОРМАЦІЙНИ

ВИМІНА
ЗАГРАНИЧНИХ
ГРОШЕЙ

НОТАРІАТ ЄВРОПЕЙСКО-
АДВОКАТСЬКЕ
БЮРО

ВІЙСЬКОВІ
СПРАВИ

-COPYRIGHTED-

ПРИЙМАЄ ошадности з піврічним опроцентованем.
Вкладки принимає ся від одного долара.

УДІЛЯЄ позичку на гіпотечку і ноти.

ВИСИЛАЄ гроші на всі сторони світа.

ВИМІНЯЄ заграничні гроші і вартнісні папери.

КОЛЕКТУЄ гроші зі справ американських і європейських; принимає до переховання банкові книжочки других банків.

СПРОДАЄ тіфскarti до всіх портів.

СПРОДАЄ білета на американські залізничі.

СПОРЯДЖАЄ акта з потвердженням консульрним важним в Європі.

ЗАЛАГОДЖУЄ військові справи.

АСЕКУРУЄ на жите, від случаїв і від огню.

НАШІ БЮРА:

Cor. Bedford Ave. & Grand St.

Brooklyn, N. Y.

111-115 East 7th Street,

New-York City.

101 Rockaway Road

Jamaica, L. J.

ГОДИНИ УРЯДОВІ:

В звичайні дні від 8 рано до 9 вечером.

В неділі і свята від 9 рано до 4 по полудне.

Переворот промисловий доконав радикальної зміни в суспільних відносинах людей. В народнім житті Америки розпочала ся нова ера, ера міліонерів себто небувалого добробуту поодиноких людей і ера загальної нужди і гнету.

Рівночасно наплив робітників до осередків промислових спричинив перелюднене поодиноких міст. Побіч величезних шатер для робітників простягали ся прегарні палати міліонерів. В короткім часі Спол. Держави стали ся з ідеальної республіки рівних і незалежних горожан, краєм острих борб класових.

Все те стало ся в обсягу часу дуже короткого. В році 1850 людність Спол. Держав числила 23 міліони а маєток краю виносив трохи більше як 7 міліардів дол. За пів століття людність зросла до 75 міліонів а маєток перевищив 65 міліардів дол. з чого половина належала до 40.000 родин або одної трьох часті людности.

В 1870 р. відчував ся сильний брак робітника а в тридцять літ пізніше статистика виказує вище міліон робітників без заняття.

Коротко поданий ту перебіг розвою всего краю приотсвизв припадний ґрунт для руху соціалістичного найновішого характеру. Але поступ сего руху спиняли найрізномірніші причини, котрі походять з умов економічних і політичних а також з історичних властивостей сего краю.

Передовсім американський робітник фактично був в гіршому положенні ніж його брат на тамтій стороні океану.

Різнородність виробу і що раз то нові підприємства і винаходи робили американський край хосенним для праці і мимо часових застоїв в промислі, зарібки тут були більші, положене робітника лутше.

Великий промисл європейський розвинув ся з малого ремесла сімнадцятого і вісімнадцятого століть, давний майстер вартату став ся теперішнім капіталістом а челядник і термінатор перейшли на наємних робітників.

Був то перехід повільний і степеневий і обі класи мали час до скристалізованя ся. Європейські робітники мали за собою минувність кількох поколінь, мали власні традиції і почуте класовості, они е свідомі робітники.

З американськими робітниками річ має ся інакше. Істнуване їх яко класи було найсвіжішої дати і в них не могли еще розвинути ся достаточні почуття класові, они мали перед собою приклади много людей, котрі в їх очах зі становища робітника піднялись на найвищий степені багатства і сили. Для того они все еще були склонні уважати становищу робітника наємного за становищу тимчасове.

Перепоною в розвою руху соціалістичного, суть еще політичні інституції сего краю. Робітничя класа в Європі була завжди позбавлена яких небудь прав політичних, які посідали інші горожани, для того мильна гадка до побороєня сих прав лучить їх до відрубної сполуки політичної.

Натомість в Сп. Держ. робітники корпстали завжди з цілковитої рівності політич-

ної і для того мали одну причину менше до політичної організації, на засадах класових.

Також в Сп. Держ. від часу до часу виступають реформаторські партії котрих діяльність мала той наслідок, що робітничя класа не звертає уваги на свій власний стан.

Всі ті і много інших перешкод причинили ся до того, що поступ соціалізму в Сп. Держ. йде повільніше, як в краях європейських.

Перші початки новочасного соціалізму появили ся в Америці при кінці першої половини минулого століття, аж минуло п'ятьдесять літ і тепер рух сей можна уважати сталим на землі американській.

Як попи визискують темноту народа?

Був собі, каже російська газета „В. В.“ недалеко від села Кременця, віленського повіту, великий камінь. Пастухи любили сидіти на ньому коли пасли поблизу. Довго так стояв він. Та тут якомусь пастухови прийшло в голову видовбати на камени ямку. Ямка була дуже подібна до людської ноги. З сього і починаєть ся історія. Хтось невідомий склав цілу легенду про камінь. Стоїть він тут ніби цілі тисячі літ а ямка в ньому — се слід від ноги Спасителя. І пішла легенда по селах. Скоро до „святото“ каміня почали йти криві, слабкі, недужі. Сила народу посунула до каміня. Всі, хто був нещасливий у житті, йшов туди. В ямці застоювала ся вода від дощу. Сю воду уважали за святу, пили її, брали з собою, вважали її за щось „святиє“. Ніякі вговорки

ня, що се простий мамінець не помогли. Коли надійшов визвольний рух і виникли такі питання, як загальна забастовка, земельні розрухи і т.п. і віра в „святій“ камінь сама собою десь поділась, Мануїл дні волі. Піп Дерінг побачив, що в „святото“ каміня може бути гарна пожива. За його допомогою знов ожила віра в камінь. Батьюшка почав там правити молебні. Люди знов повалили до каміня і лишали там свої подарунки „святотому“. Два рази в рік піп Дерінг ходить з процесією до каміня. Після молебнів люди накидають ся на воду і микють нею очі, пють її і т.п. Що се не помагає, відомо, але що помагає батьюшці, ясно само собою. Тепер кругом панує холера. А люди все ходять до „святото“ каміня, пють воду з ямки і заражають її, а через се і один другого. Велика є сила темноти, яку піддержують попи всіми силами.

Відозва до „Січей“

Гей хто з „Січей“ озове ся! Братя „Січовики!“ Читаючи Українські часописи, не раз бачив я, що тут і там свідоміші одиниці організують ся в Товариства під назвою „Запорожські Січі“, „Л. Шевченка“, „М. Січеського“ і т.п.

Таке пробуджене до життя і просвіти тішить кожного щиро Українця, та біда лиш в тім, що ті молоді не гаразд ще з'організовані сили мають сильного ворога, чорноризників попів. Не всмак їм самостійте, народне жите, вони не радо дивлять ся, як нарід горне ся до просвіти. Всіми силами они старають ся тримати нас на даліше в темноті, щоб не доглянути лучі правдивого світла, Задля власної користі „просвітители“ наші роблять роздір і неагоду між нами, щоб як каже наша пословиця, добре було в мутній воді рибку ловити.

Отже шлемо до Вас спільний зазив, щоб раз зрозумілись, на якому ми стоїмо ґрунті. Чи довго ми будем байдушні на всякі крутарства наших політикерів?

А тепер прошу роздумати, до чого довела єзуїтські монахи, Андрей Шелтицкий великий князь церкви, заступник Христа, показав себе в правдивім світлі. Він то а не хто инший казав, що наш Герой, местник українського народу повинен повиснути за своє повне посвяти діло. І днесь він з вдоволенем дивить ся на тюрму, де у вогких мурав'яне повної сили молодець мов цвіткя без сонця.

От як відносять ся до справ народних наші єзуїти! Як співчувають вони недолю і гнет наших братей! Але пощо розводитись над єзуїтськими справами, я знаю, що П. Читачі добре знають, що они за пташки.

Найважніше діло для нас, щоб ми спільно зрозумілись і взяли ся за діло, стали непохитно мов оден муж і ввели просвіту між євнших братей, яка тепер живає в ворожих руках.

Досить вже для нас тої байдушности, тому кличемо до Вас братя: де наша честь, де слава? Чей она не пропала і пропасти не може.

Тим більше, що ми на вілній землі, де нема для нас постраху ляхських шандарів. Час нам вже сказати, що всяка праця збудована нашими руками належить ся нам самим а не кому лишому.

Братя! У кого правдива любов до вітчизни, хто не дурає ся імени наших славних предків, відозвіть ся в тій справі в часописи „Союз“ і зробім „Січовий з'їзд“. Порадьмо ся котре місце було для нас найвигідніше і з кожної Січі з кожного другого Товариства делегати порадилиб ся, як маємо на даліше поступати. Спільно порозуміємо ся, що до Січового органу, так щоб ми могли порозумітись одні з другими і спільними силами здобути собі лутшу долю.

Кличем „хто з Січі озови ся“ маю гадку збудити в Вас охоту до спільної праці на народній ниві.

Всі Січі і поступові Товариства повинні висказати свою гадку в справі січового з'їзду в часописи „Союз“.

Точки, які малпо бути обговорені подам пізнійше в часописи „Союз“ а річею всіх відділів і товариств є обдумати через часописи місце з'їзду.

Маю надію, що часопис „Союз“ не пожалує нам місця для обговорення сеї справи, а Січі і Товариства повинні ширше в сій справі заговорити.

На сім кінчимо свій поклик і здоровимо всіх Українців щиро і сердечно.

А. Маланчук, кошовий
В. Зубаль, писар.

Дописи.

East Selkirk.

Хвальна Редакція!

Прошу помістити допис в Вашій часописи „Союз“ про нашу колонію. У нас живе 30 родин руских а 19 польских. Русини побудували церкву, яка тепер стоїть в довгах, а Поляки не гадають своєї скінчити бо бракує їм руских центів.

Що наша церква в довгах сему винен піп Гумецкий. Коли Русини хотіли посвятити церкву, згаданий піп оголосив на проповіді що пійде з такою збирати на церкву. Люди давали після змоги, а він за якусь там спеціальну молитву взяв собі 6 дол. і вже більше не показував ся.

А тепер до церкви ходить 3 чи 4 люди і то самі тростіси. Тай і між ними згоди нема. Скоро приїхали до нас другі проповідники то один з тростісів годив ся щоб проповідували они в церкві Слово Боже, а двох противилось тому. Відай боялись щоб євангельські проповідники не перестрашили римських божків. І хтож тут причиною темноти як не козаки римські?

Я з щирого серця радив бим нашим поселенцям, щоб вони покинули темноту а будили ся зі сну і горну-

лись до просвіти. Та наші брати так далеко влізли в темноту, що годі ся їм спам'ятати.

Здоровлю читачів, „Союза“

І. Ковальський.

Сапога, Sask.

Хвальна Редакція!

Вже давно я збирав ся до Вас де-що написати та все якось гей не було часу. Аж тепер вже по молоченю зібрала мене охота де-що написати до Вас про Канаду.

Сей рік тут випав незвичайно гарно. Морозу не було так як послідніх двох років. Огородина вся дійшла дуже гарно. Навіть кукурудзи, огірки, фасолі і томейтос доспіли без жадного ушкодження. Збіже всьо доспіло гарно. Пшениці акер видав від 30—50 бушлів. Вівса від 40—70 і більше. Бараболі також видали гарно. В мене самого було засіяного пів акра чотирма бушлями то вродилось 148 бушлів. В загальї тут фармері суть вдоволені з сего року. Земля тут багато ліпша як між Русинами в Манітобі. Недавно тут відбулась учительська конвенція в Канорі присутних було сімох, ось они: Махній, Божик, Бачинський, Жеребко, Стародворов, Семаніцкий і Головацкий а другі Войченко, Вергун і Савчук не були. Наука тут йде так само як і в Манітобі, лише що школа отворена в літі а в зимі ні. При кінці сего місяця тут кінчить ся наука всюди.

Г. М.

Ньюарк, Н. Дж.

Від коли читаю я всілякі часописи в Америці, все бачу багато дописей від посторонних людей, проводарів і редакторів, де завзиває ся американських поселенців, щоб покинули всякі роздори і сварні і подумати над кращою долею нашого народу.

Всі кричать, що дотеперішня політика се наша згуба, що если даліше будем себе так вести то пропадемо без сліду.

Читаючи такі статі чоловік питає сам себе, що власиво є причиною тих роздорів, партійности і чому всі сварять ся, коли ніхто не хоче. Заходить питане отже чин винні тому люди чи проводарі?

Кожний з нас не посьміє сказати, що нерозумні сварки є щось ліпшого чим систематична спільна праця і тому кожний найбільший киринник уживає таких слів, а в ґрунті річи старає ся баламутити якусь горетку лю-

дей, щоб ради хліба або гонорів старшувати над ними.

А люде, як люде темні не свідомі ідуть за таким киринником, — горляють, сварять ся, пють, бють, бо то кажуть не говір піддати ся.

Розслідивши таку „політику“ можна розв'язати загадку, чому воно так дїє ся американській Русі? Після мене суть дві причини, а Ви пов. читателі може знаєте инші, ток пишть до часописи, щоб вже раз нарід знав кому на правду ходить о згоду, а хто противить ся їй.

Мені здаєть ся, як я вже сказав, що в першій лінії винні проводарі без згляду чи він піп чи ні. Одним ходять о гонори, другим о хліб а кожний радби мати як найбільше сліпопоклонників, щоб величатись перед світом.

Друга причина то такі самі люди. Наш чоловік байдушний на все, не подумав над нічим не дасть на жадну цілю доки аж не розлосотить ся, або упрє ся, або чутам і там кров його брата проляла ся.

Тоді то він доперва кине якийсь цент, а як похвалити тай приобіцяти гонори то і доларами сипне. Нема похвали, нема гонорів то Русин спить.

Та є на то все рада після моєї гадки. Я думаю, щоб зло направити ніколи не є запізно. Початок тому повинні дати самі часописи. Всі редактори і проводарі повинні обговорити спільну програму, по якій мають поступати американські Русини, без згляду яких хто поглядив. Нас повинна лучити якась спільна загальна робота, а тоді і часописи не будуть сварити ся і люде будуть знати куда іти. Доки нас нічо спільне не лучить, доти все безголове а ціла політика придасть ся псови на чоботи.

А ну поважані читачі, кому лежить загальне добро нехай скаже і своє слово про сю справу.

Здоровлю сердечно
В. Д.

Що Українські часописи без огляду на партійність повинні мати планову програму якаб їх лучила, ми се не перечимо — а противно навіть надіємось, що до сего мусить прийти, хіба що де які людці малиб свої власні інтереси. Инша річ має ся з москвофільськими часописями. Про згоду з ними нема що і думати про те, що їх політику не можна назвати партійною, але радше ренеґатською, бо вони відчужують ся від всего, що нам рідне.

Ред.

ВЖЕ вийшла з друку книжочка „УБІЙНИКИ“ мелодрама в 5-ти діях, а 11-ти відслонах. Ся прегарна штука є друкована тільки в 300 примірниках — тому просимо тих, що вже замовляли і тоже тих, що мають охоту замовити собі ту книжочку, щоб не надумувались але сейчас слали потовмими марками 35 цнт., а ми відворотною почтою вишлемо сю книжку. Ред.

ХТО хоче скоро научити ся по англійски, тай зашле на адресу Редакції 60 цнт. а ми вишлемо товмач найновішого видання.

Агентам знатний опуст.

До наших читачів.

ХТО хоче мати цілий попередній річник „Союза“ в яким є перевід дуже інтесної повісти „В округ сьвіта в 80-ти днях“, нехай пришле 2 дол. а буде мати заплачений „Союз“ до кінця 1910 р. і дотеперішній волюм.

Хто хоче мати тільки ті числа „Союза“ в яких є поміщена та повість, нехай зашле на адрес Редакції 75 ц. — Спішіть з замовленням, бо всего є тільки кілька річників до продажи.

ПЕРША

РУСКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

Заснована в році 1904

продает всякі рускі книжки по приступній ціні, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, оповідання, історії, казки, співанники, штуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; вирабляє печатки з рускими і латинськими буквами і виконує всякі друкарські роботи.

Цінники на жадане даром.

Пишіть на адресу:

RUTHENIAN BOOK STORE

439 North 6th Ave.

Scranton, Pa.

Д. Ф. ВОЛЬФМАН,

220 E. 5th Street,

Недалеко з Еппі в НЮ ЙОРКУ

Европейский институт медицинский и электричности
СПЕЦИАЛИСТ,

що має 20-літню практику і лічить всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослаблені звичайними або хронічно задавненими хворотами як. сепретні, біль і катар жолудка, ревматизм, біль горла, хребта, грудей, катар носа, хворота очий, чиріаки, короста, боляки, рани, затруте крові, кровотоки, корчі або инші хвороти, так не занедбуйте себе. Всяке за недбане хоть і найлекшо хвороти є небезпечне і в часом стає ся невилічима.

Всяке ослаблене організму, утома духова може бути тільки вилічена нашими спеціалістами.

Наша довголітня практика говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотия най-більш тяжкі ми лічимо в недовгій часі завдяки нашій лабораторії.

Після найновішого системи устроеної електричності відділ з найновішими електричними апаратами на європейський лад всегда на услуги наших пациентов.

Час прийнятия:

В звичайні дні від 9 рано до 9 вечером а неділі від 9 рано до 5 вечером.

Dr. F. Wolfman,

220 E. 5th Street,

NEW YORK, N. Y.

Просить ся всіх інтересуючих читателів, щоб всякі правдиві вісти в їх околицях як: про жите і рух Русинів, добру роботу і т. п. надсилали до нашої редакції, а тим самим спричинять ся до більшого заінтересованія нашої часописи.

Редакция відповідає на всякі листи і подає інформації в осібі на то призначений рубриці. —

Братя Русини!

Наша двадцятилітня діяльність на Американській землі, наша двадцятилітня праця між Славянами, наше двадцятилітнє існування, під час якого вище сто мільон доларів перейшло через наші руки, є найбільшим доводом що фірма

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є споласливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ послаєте гроші до краю, хочете уложити гроші до банку на процент, хочете купити або виміняти заграничні гроші, Если потребуєте піфарті до краю або з краю сюда; Если маєте до вирішення спадковий справу в старім краю або тут; Зголосіть ся з повним довірем на сталу, споласливу фірму, найстарший християнсько-славянський банковий, і нотаріальний заклад в Америці.

Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярій:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.

612—614 Grant St., PITTSBURG, PA.

305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.

В Бремен маємо своїх заступників: Кареш і Стоцький.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ“

166 E. 4th Street, New York, City

принимает всякі роботи, що входять в обєм друкарської праці.

Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій ціні.

Принимает ся також замовлення з провінцій.

Поручаємось

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Чи Ви нездібні до праці?
Спробуйте
PAIN-EXPELLER.

Він принесе Вам скору полегку майже зараз по першій натертості. Він подає знамениті услуги при ревматизмі, невралгії, подагрі, звиненнях, потовченнях і усіх додеплиностях, котрі лічить ся сильно ділючим лікарством.

Дістати можна у всіх аптеках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

